

Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında gömrük sahəsində əməkdaşlıq və qarşılıqlı yardım haqqında Saziş

Bundan sonra «Razılığa gələn Tərəflər» adlandırılan Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Türkiyə Respublikası Hökuməti

Gömrük qanunvericiliyinin pozulmasının hər iki ölkənin iqtisadi, maliyyə, ticarət və ictimai maraqlarına ziyan vurduğunu nəzərə alaraq,

Gömrük vergi rüsumları və başqa yığımların dəqiq tutulmasının və alınmasının təmin edilməsinin vacibliyini nəzərə alaraq,

Razılığa gələn Tərəflərin gömrük qanunvericiliyinin həyata keçirilməsinə dair məsələlərdə beynəlxalq əməkdaşlığın zəruriliyini dərk edərək,

Gömrük idarələri arasında əməkdaşlıq və gömrük hüquqpozmalarına qarşı mübarizənin daha səmərəli olacağına inanaraq,

Razılığa gələn Tərəflərin qəbul etdiyi və ya tətbiq etdiyi beynəlxalq konvensiyalarda təsbit olunmuş öhdəlikləri və Gömrük Əməkdaşlıq Şurasının (Ümumdünya Gömrük Təşkilatının) Qarşılıqlı İnzibati Yardım haqqında 1953-cü il 5 dekabr tarixli Tövsiyələrini nəzərə alaraq,

aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

Maddə 1. Təriflər

Bu Sazişin məqsədləri üçün:

1. «Gömrük idarəsi» — Azərbaycan Respublikasında Dövlət Gömrük Komitəsi və Türkiyə Respublikasında Başbakanlıq Gömrük Müstəşarlığı,
2. «Gömrük qanunvericiliyi» — gömrük vergi və rüsumları, gömrük idarələri tərəfindən alınan digər vergilər, o cümlədən qadağan, məhdudiyət və nəzarətə götürülən malların idxalı, ixracı və tranziti ilə əlaqədar Razılığa gələn Tərəflərin dövlətlərinin ərazilərində tətbiq olunan normativ hüquqi aktlar,
3. «Gömrük hüquqpozması» — gömrük qanunvericiliyinin hər hansı bir şəkildə pozulması və ya pozulmasına cəhd,
4. «Sorğu göndərən tərəf» — gömrük məsələlərində yardım üçün sorğu göndərən tərəfin gömrük idarəsi,
5. «Sorğu alan tərəf» — gömrük məsələlərində yardım üçün sorğu alan tərəfin gömrük idarəsi,
6. «Narkotik vasitələr» — BMT-nin Narkotik Vasitələr haqqında 1961-ci il tarixli Vahid Konvensiyasının I və II siyahılarında göstərilən təbii və ya sintetik maddələr,

7. «Psixotrop maddələr» — BMT-nin Psixotrop Maddələr haqqında 1971-ci il tarixli Konvensiyasının I, II, III və IV siyahılarında göstərilən təbii və ya sintetik maddələr,

8. «Prekursorlar» — BMT-nin 1988-ci il tarixli Narkotik Vasitələrin və Psixotrop Maddələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə qarşı Mübarizə haqqında Konvensiyasının I və II siyahılarında göstərilən narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin istehsalında nəzarət altında istifadə olunan kimyəvi maddələr,

9. «Məlumat» — sənədlər, qeydlər, arayışlar və ya bunların təsdiq edilmiş surətləri və digər bildirişlər,

10. «Şəxs» — fiziki və hüquqi şəxslər,

11. «Şəxs barədə məlumatlar» — müəyyən olunmuş və ya müəyyən oluna bilən şəxsə dair bütün məlumatlar deməkdir.

Maddə 2. Sazişin fəaliyyət dairəsi

1. Razılığa gələn Tərəflər öz gömrük idarələri vasitəsilə, gömrük qanunvericiliyinin düzgün tətbiq edilməsi məqsədilə, xüsusilə bu Sazişin müddəalarına müvafiq olaraq gömrük hüquqpozmalarının qarşısının alınması, təhqiqatının aparılması və bu hüquqpozmalara qarşı cavab tədbiri görülməsi üçün bir-birinə yardım göstərəcəklər.

2. Bu Saziş çərçivəsində Razılığa gələn hər bir Tərəfin göstərdiyi yardım onun öz milli qanunvericiliyinə müvafiq olaraq həyata keçiriləcəkdir.

3. Bu Saziş çərçivəsində nəzərdə tutulan yardım Razılığa gələn Tərəflər arasında mövcud olan qarşılıqlı hüquqi yardımla bağlı tətbiq olunan müddəalara təsir göstərmir. Lakin qarşılıqlı yardım üçün sorğu, sorğu alan tərəfin başqa bir orqanı tərəfindən veriləcəksə, Tərəflərin gömrük idarələri həyata keçiriləcək tədbir ilə birlikdə müraciət olunacaq orqanı göstərəcəkdir.

Maddə 3. Sorğu əsasında yardım

Sorğu göndərən tərəfin sorğusu əsasında sorğu alan tərəf aşağıdakılar barədə məlumat verəcəkdir:

a) Razılığa gələn bir Tərəfin dövlətinin ərazisindən ixrac edilən malların Razılığa gələn digər Tərəfin dövlətinin ərazisinə mövcud qanunvericiliyə müvafiq qaydada idxal olunub-olunmamasının və ya müvafiq hallarda, mallara tətbiq edilən gömrük prosedurunun göstərilməsi;

b) Razılığa gələn bir Tərəfin dövlətinin ərazisinə idxal olunan malların Razılığa gələn digər Tərəfin dövlətinin ərazisindən mövcud qanunvericiliyə müvafiq qaydada ixrac olunub-olunmamasının və müvafiq hallarda, mallara tətbiq edilən gömrük prosedurunun göstərilməsi.

Maddə 4. Öz təşəbbüsü ilə və ya sorğu əsasında yardım

Razılığa gələn Tərəflər öz təşəbbüsləri ilə və ya sorğu əsasında öz milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq, xüsusilə aşağıdakı hallarda bütün məlumatları təmin edərək bir-birinə yardım göstərəcəklər:

- a) Razılığa gələn digər Tərəfin dövlətinin ərazisində gömrük qanunvericiliyini pozan və ya pozması aşkara çıxan fəaliyyət və yaxud narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və prekursorların qanunsuz ticarəti ilə məşğul olan şəxslər;
- b) Razılığa gələn digər Tərəfin dövlətinin ərazisində gömrük qanunvericiliyinin pozulmasında və yaxud narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və prekursorların qanunsuz ticarətində istifadə olunan yeni nəqliyyat vasitələri;
- c) Razılığa gələn digər Tərəfin dövlətinin ərazisində gömrük qanunvericiliyinin pozulmasında və yaxud narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və prekursorların qanunsuz ticarətinin obyektı olan mallar;
- ç) Razılığa gələn digər Tərəfin dövlətinin ərazisində gömrük qanunvericiliyinin pozulmasında və yaxud narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və prekursorların qanunsuz ticarətində istifadə olunan və yaxud istifadəsində şübhə doğuran daşıma vasitələri.

Maddə 5. Şəxslər, mallar, nəqliyyat vasitələri və yerlər üzərində nəzarət

Sorğu göndərən tərəfin sorğusu əsasında, sorğu alan Tərəf öz milli qanunvericiliyi və imkanları çərçivəsində, aşağıdakılar üzərində xüsusi nəzarəti təmin etmək məqsədilə zəruri tədbirlər görəcəkdir:

- a) Sorğu göndərən tərəfin dövlətinin ərazisində gömrük hüquqpozmasında iştirak edən və ya etməsindən şübhə edilən şəxslər;
- b) Sorğu göndərən tərəfin dövlətinin ərazisində gömrük hüquqpozmalarında istifadə olunan və ya istifadə oluna biləcəyindən şübhə edilən mallar;
- c) Sorğu göndərən tərəfin dövlətinin ərazisində gömrük hüquqpozmalarında istifadə olunan və ya istifadə olunması şübhə edilən nəqliyyat vasitələri;
- ç) Sorğu göndərən tərəfin dövlətinin ərazisində gömrük hüquqpozmalarında istifadə olunan malların yığıldığı və yığıla biləcəyindən şübhələnilən yerlər.

Maddə 6. Texniki yardım

Gömrük idarələri öz milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq aşağıdakı hallarda əməkdaşlıq etməyə səy göstərəcəklər:

- a) əməkdaşların təhsili sahəsində qarşılıqlı proqramların hazırlanması və tətbiqi;
- b) məlumat ötürülməsinin tez və müdafiə olunan bir sahədə həyata keçirilməsi üçün aralarında rabitə əlaqələrinin yaradılması və istifadəsi;
- c) əməkdaş və mütəxəssis mübadiləsi də daxil olmaqla aralarında bərabər təsirli əlaqələrin qurulması;

- ç) gömrük proseduru və nəzarətində tətbiq olunan hər cür vasitənin istifadəsi ilə bağlı qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi;
- d) qarşılıqlı razılaşdırılan mövzularda birgə seminar və konfransların təşkili;
- e) qarşılıqlı olaraq gömrük prosedurlarının sadələşdirilməsi;
- ə) gömrük qanunvericiliyi və tətbiqi sahəsində qarşılıqlı məlumat mübadiləsi.

Maddə 7. Sorğuların forma və mahiyyəti

1. Bu Saziş çərçivəsində sorğular yazılı şəkildə olmalıdır. Sorğunun yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan sənədlərdə faydalı olan məlumatlar sorğuya əlavə edilməlidir. Təxirəsalınmaz hallarda şifahi sorğular və elektron vasitələrlə verilən sorğular qəbul oluna bilər, lakin bu cür sorğular 10 gün müddətində yazılı şəkildə təsdiq edilməlidir.

2. Bu maddənin 1-ci bəndinə müvafiq olaraq verilmiş sorğulara aşağıdakılar daxil edilməlidir:

- a) sorğu göndərən tərəf;
- b) sorğunun obyektini və səbəbi;
- c) tələb olunan tədbirlərin mahiyyəti;
- ç) əgər məlumdursa, işlə əlaqədar olan şəxslərin adları və ünvanları;
- d) nəzərdən keçirilən məsələnin qısa təsviri, işlə bağlı qanunvericiliyin müddələrinin qısa açıqlanması;
- e) müvafiq sənədlər və xüsusilə idxal və ya ixrac əməliyyatlarında sorğu alan gömrük idarəsinə təqdim edilən sənədlərin bir nümunəsi o ölkənin dilinə və ya ingilis dilinə tərcümə edilməklə görülməli tədbirlərlə əlaqədar məlumatlar.

3. Sənədlərin təsdiq olunmuş surətləri kifayət etmədikdə əsl tələb oluna bilər. Lakin sənədlərin əsl mümkün qədər tez geri qaytarılmalıdır.

4. Sorğu göndərən Razılığa gələn Tərəfin idarəsi müstəqil olaraq bir-birlərinə müraciət edə bilərlər.

Maddə 8. Sorğuların həyata keçirilməsi

1. Yardım üçün sorğular sorğu alan Razılığa gələn Tərəfin dövlətinin milli qanunvericiliyinə müvafiq olaraq həyata keçiriləcəkdir.

2. Sorğu göndərən tərəf, sorğunu alan tərəfin milli qanunvericiliyi çərçivəsində, müvafiq qeydlər, jurnallar və digər sənədlər və ya kompüter məlumatlarının nəzərdən keçirilməsini və onların surətlərinin təmin edilməsini və ya gömrük hüquqpozmalarına dair hər hansı məlumatın təqdim edilməsini xahiş edə bilərlər. Bu məqsədlə, sorğu göndərən tərəf, sorğu alan tərəfin müvafiq bildiyi halda danışıqlar aparmaq üçün səlahiyyətini gömrük əməkdaşlarını qarşı tərəfin ölkəsinə göndərə bilər.

3. Sorğu göndərən tərəfin rəsmi şəxsləri bu Sazişə müvafiq olaraq, sorğu alan Razılığa gələn Tərəfin dövlətinin ərazisində olduqları müddətdə rəsmi və səlahiyyətli şəxs olmalarını təsdiq edən sənədləri yanlarında gəzdirməli, bu müddət ərzində sorğu alan Razılığa gələn Tərəfin gömrük əməkdaşlarına milli qanunvericiliklə verilmiş hüquqlardan eyni dərəcədə istifadəsi təmin edilməli, lakin törədə biləcəkləri hər hansı hüquqpozma üçün məsuliyyət daşmalıdırlar.

Maddə 9. Ekspert və şahidlər

Sorğu alan tərəfin rəsmi şəxsinə, ona verilmiş səlahiyyət çərçivəsində, sorğu göndərən tərəfin dövlətinin ərazisində bu Sazişdə əhatə olunan məsələlərlə əlaqədar qaldırılan iddialarda və ya aparılan təhqiqatlarda ekspert və ya şahid kimi çıxış etmək və bu işlər üçün zəruri ola bilən işlər, sərəhdələr və ya onların təsdiq olunmuş sürətlərini təqdim etmək səlahiyyəti verilə bilər.

Maddə 10. Sənədlərin çatdırılması

1. Sorğu göndərən tərəfin sorğusu əsasında sorğu alan tərəf milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq, onun ərazisində yaşayış ünvanı olan şəxslərə bu Sazişin fəaliyyət dairəsinə daxil olan hər hansı sənədləri çatdırmaq və ya hər hansı qərarları bildirmək məqsədilə bütün zəruri tədbirləri görəcəkdir.

2. Sənədlərin çatdırılması ilə bağlı sorğular yazılı şəkildə və sorğu alan Razılığa gələn Tərəfin dövlətinin rəsmi dilində və ya ingilis dilində olmalıdır.

3. Sənədlərin çatdırılması, ünvana çatdırılma tarixi göstərilən qəbz və ya çatdırılma üsulu və tarixi göstərilən şəhadətnamə ilə təsdiq edilməlidir. Sənədlərin çatdırılmaması halında səbəblər göstərilməlidir.

Maddə 11. Müstəsna hallar

1. Sorğu alan tərəf sorğunun yerinə yetirilməsinin milli qanunvericiliyinə, suverenliyinə, təhlükəsizliyinə, ictimai siyasətinə və ya digər mühüm milli marağına zərər gətirirsə, yaxud ticarət, sənaye və ya peşə sirlərinin pozulmasına səbəb olacağını hesab edirsə, yardımdan imtina edilə bilər və ya o, müəyyən şərtlər və ya tələblər əsasında yerinə yetirilə bilər.

2. Tələb edilən yardımı, aparılan təhqiqat və ya məhkəmə araşdırmasına, daxili və inzibati hüquqi araşdırmalara təsir edə biləcəyini nəzərə alaraq, sorğu alan tərəf təxirə sala bilər. Belə halda, sorğu alan tərəf, müəyyən şərtlər əsasında yardımın göstərilib-göstərilməyəcəyinə qərar vermək məqsədilə sorğu göndərən tərəflə məlumat mübadiləsi aparacaqdır.

3. Əgər sorğu alan tərəf sorğunu yerinə yetirmək iqtidarında deyilsə, o, bu barədə sorğu göndərən tərəfə bildirməlidir.

4. Yardımdan imtina edildikdə və ya təxirə salındıqda, bunun səbəbi gecikdirilmədən sorğu göndərən tərəfə bildirilməlidir.

Maddə 12. Xərclər

1. Razılığa gələn Tərəflər, bir qayda olaraq, şahidlərə ödənilən məsrəflər, ekspertlərə ödənilən vəsaitlər və hökumət məmurları olmayan tərcüməçilərə çəkilən xərclər istisna olmaqla, bu Sazişin yerinə yetirilməsi ilə bağlı ortaya çıxan xərclərin əvəzinin ödənilməsini tələb etməyəcəklər.
2. Tələb edilən yardımın icrası üçün qabaqcadan önəmli nəzərdə tutulmamış xərclər ortaya çıxdığı halda, Razılığa gələn Tərəflərin gömrük idarələri sorğunun icra edilmə şərtlərini və xərclərin hansı yolla ödəniləcəyini müəyyən etmək üçün məsləhətləşəcəklər.

Maddə 13. Məxfilik və məlumatdan istifadə

1. Bu Saziş çərçivəsində alınan məlumatlar məxfi xarakterə malik olacaqdır. Bu məlumatlar, məlumatı verən Razılığa gələn Tərəfin milli qanunvericiliyində bu cür məlumata şamil edilən müdafiyyə malik olacaqdır.
2. Bu Saziş çərçivəsində alınmış məlumat, gömrük hüquqpozmaları ilə bağlı qaldırılmış iddia və ya təhqiqat işlərində istifadə də daxil olmaqla, yalnız bu Sazişdə əks olunmuş məqsədlər üçün istifadə edilə bilər.
3. Sorğu göndərən tərəf bu Saziş çərçivəsində əldə olunmuş məlumatları sorğu alan tərəfin razılığı olmadan digər məqsədlər üçün istifadə etməyəcəkdir.

Maddə 14. Tətbiq etmə

1. Gömrük idarələri istər bu Saziş çərçivəsində, istərsə də qarşılıqlı razılaşdırılan digər məsələlərdə birbaşa əlaqə saxlaya bilərlər.
2. Razılığa gələn Tərəflər bu Sazişin həyata keçirilməsi üçün əlaqələndirilmiş lazımı göstərişlər verə bilərlər.
3. Gömrük idarələri bu Sazişin tətbiqindən və ya şərhindən irəli gələn məsələləri öz aralarında müzakirələr yolu ilə həll edəcəklər.

Maddə 15. Əlavə və dəyişikliklər

Bu Sazişdə Razılığa gələn Tərəflərin qarşılıqlı razılığı ilə ayrı-ayrı protokollar imzalamaq şərti ilə Sazişin ayrılmaz tərkib hissəsi olacaq əlavə və dəyişikliklər edilə bilər. Bu protokollar bu Sazişin 16-cı maddəsinə uyğun olaraq qüvvəyə minir.

Maddə 16. Qüvvəyə minmə və müddətin başa çatması

1. Razılığa gələn Tərəflər bu Sazişin qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirilməsi barədə notalar mübadiləsi edildikdən otuzuncu gündən etibarən qüvvəyə minəcəkdir.
2. Bu Saziş qeyri-müəyyən müddətə bağlanılır. Lakin Razılığa gələn Tərəflərdən biri diplomatik kanallar vasitəsilə yazılı olaraq bildirdiyi təqdirdə, istənilən zaman bu Saziş qüvvədən düşə bilər. Qüvvədən düşmə Razılığa gələn digər Tərəfə bildirildikdən doxsanıncı gündən etibarən qüvvəyə minir.

Hökumətləri tərəfindən səlahiyyət verilmiş nümayəndələr bu Sazişi imzalamışlar.

Bu Saziş Ankara şəhərində 2004-cü il 13 aprel tarixində hər biri eyni qüvvəyə malik olmaqla, Azərbaycan və türk dillərində iki nüsxədə imzalanmışdır.

Azərbaycan Respublikası Hökuməti adından

(imza)

Türkiyə Respublikası Hökuməti

adından

(imza)

Azərbaycan Respublikasının [29 iyun 2004-cü il tarixli, 710-IIQ nömrəli Qanunu](#) ilə təsdiq edilmişdir («VneshExpertService» LLC).

«Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu»nda dərc edilmişdir (31 iyul 2004-cü il, № 7, maddə 521) («VneshExpertService» LLC).

© VneshExpertService LLC